

זוהר הקדוש עם פירוש מתוק מדבש על הפרשה

לוח עמוד היומני בזה"ק לפרשת מקץ

פרשת לך לך

מתוק מדבש	וילגא	יום
רצו	פה ע"ב	ראשון
שג	פו ע"א	שני
שט	פו ע"ב	שלישי
שטז	פז ע"א	רביעי
שכא	פז ע"ב	חמישי
שכו	פח ע"א וע"ב	שישי
שלב	פט ע"א וס"ת פח ע"א	שבת

פרשת וישב תשפ"א

עלון מס' 111

י"ל בעזהש"ת ע"י מרכז 'מתוק מדבש' ת.ד. 5315 ירושלים

אין לאדם לספר חלומו אלא לאוהבו

ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד שנא אתו על חלומותיו, מהקא דלא מבעי ליה לבר נש למימר חלמיה בר לההוא בר נש דרחים ליה, ואי לאו, איהו גרים ליה, דאי ההוא חלמא מתהפך לגוונא אחרא איהו גרים לסלקא, תא חזי, דיוסף איהו אמר חלמא לאחיה, ועל דא גרמו ליה לסלקא חלמיה תריז ועשרין שנין דאתעפב, רפי יוסי אמר מנלן, דכתיב ויוסיפו עוד שנא אותו, מאי שנא אותו, דגרמו ליה קטרוגין בדא.

מה פתיב ויאמר אליהם שמעו נא החלום הזה (דף קפג ע"ב) אשר חלמתי, דבעא מנייהו דישמעון ליה, ואיהו אודע להו ההוא חלמא, דאלמלא אינון דאהפכו ליה לגוונא אחרא, הכי אתקיים, ואינון אתיבו ואמרו, המלך תמלך עלינו אם משול תמשל בנו, מיד אמרו ליה פשרא דחלמא וגזרו גזרה, ובגין כך ויוסיפו עוד שנא אותו.

מתוק מדבש

דגרמו ליה קטרוגין בדא פי' שהוסיפו ע"י דבורם שונאים ומקטרגים למעלה עד שנדחה קיום חלומו כ"ב שנה.

וממשיך עוד לפרש ענין חלומו של יוסף, ואמר מה פתיב, ויאמר אליהם שמעו נא החלום הזה (דף קפג ע"ב) אשר חלמתי דהיינו דבעא מנייהו דישמעון ליה שבקש מהם שישמעו לו, ואיהו אודע להו ההוא חלמא והוא הודיע וסיפר להם אותו החלום כדי שיפתרו אותו ויתקיים על פיהם, דאלמלא אינון דאהפכו ליה לגוונא אחרא הכי אתקיים ואלמלי הם היו מהפכים את החלום והיו פותרים אותו לרעה כך היה מתקיים, אלא זכותו עמדה לו שפתחו פיהם ופתרוהו לטובה, וז"ש ואינון אתיבו והם השיבו ואמרו המלך תמלך עלינו אם משול תמשל בנו, מיד אמרו ליה פשרא דחלמא וגזרו גזרה מיד אמרו לו פתרון החלום וגזרו גזרה שהוא ימלוך עליהם וימשול בהם, ובגין כך לפי שראו שלא ברצונם יצא מפייהם הפתרון לטובה, ומוכרח להתקיים, לכן ויוסיפו עוד שנא אותו לפי שהבינו שסוף החלום להתקיים. (דף קפג ע"א-ע"ב, ובביאורינו כרך ד עמ' מח-מט)

אין לאדם לספר חלומו אלא לאוהבו ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד שנא אתו על חלומותיו הרי כמה הפסיד במה שסיפר את חלומותיו, מהקא דלא מבעי ליה לבר נש למימר חלמיה בר לההוא בר נש דרחים ליה מכאן אנו למדים שאין לאדם לספר חלומו רק לאיש שהוא אוהבו, ואי לאו ואם אותו האיש שמספר לו חלומו אינו אוהבו, איהו גרים ליה הוא גורם רע לעצמו, דהיינו דאי ההוא חלמא מתהפך לגוונא אחרא שאם אותו החלום מתהפך לאופן אחר ע"י פתרון רע, איהו גרים לסלקא הוא שגרם לסלק או להרחיק קיום אותו החלום, כי כל החלומות הולכים אחר הפה (ברכות דף נה ע"ג), וראיה לדבר תא חזי דיוסף איהו אמר חלמא לאחיה בא וראה יוסף אמר חלומו לאחיו שחשב שהם אוהבים אותו ולא יתקנאו בו, אבל ולבם לא היה נכון עמו, ועל דא גרמו ליה לסלקא חלמיה תריז ועשרין שנין דאתעפב ועל כן גרמו לו שיסתלק ויתעכב קיום חלומו כ"ב שנים, רפי יוסי אמר, מנלן מנין לנו שהשונא גורם רע לבעל החלום דכתיב ויוסיפו עוד שנא אותו ומפרש מאי שנא אותו מה גרם לו הוספת שנאתם,

כח עליון תלוי בחלום שמודיע לאדם מה שעתיד לבוא עליו

רבי חייא ורבי יוסי הוו שכיחי קמיה דרבי שמעון, אמר רבי חייא, הא תנינן חלמא דלא אתפשר פאגרתא דלא מתקריא, אי בגין דאתקיים ואיהו לא ידע, או דלא אתקיים פלל, אמר ליה, אתקיים ולא אתיידע, דהא ההוא חלמא חילא תליא עליה, ואיהו לא אתיידע, ולא ידיע אי אתקיים אי לא אתקיים.

ולית לך מלה בעלמא דעד לא ייתי לעלמא דלאו איהי תליא בחלמא או על ידא דכרוזא, דהא אתמר דכל מלה ומלה עד לא ייתי לעלמא מכרזי עליה ברקיעא, ומתמן אתפשט בעלמא, ואתיהיב על ידא דכרוזא, וכלא בגין דכתיב (עמוס ג י) פי לא יעשה אדנ"י אלהי"ם דבר פי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים, בזמנא דנביאים אשתפחו בעלמא, ואי לאו אף על גב דנבואה לא שריא, חפימי עדיפי מנביאים, ואי לא, אתיהיב בחלמא, ואי לאו, בצפרי שמיא משתפחי מלה, והא אוקמוה.

מתוק מדבש

כח עליון תלוי בחלום שמודיע לאדם מה שעתיד לבוא עליו

רבי חייא ורבי יוסי הוו שכיחי קמיה דרבי שמעון אלו התנאים היו מצוים לפני רבי שמעון, אמר רבי חייא לרבי שמעון הא תנינן הרי למדנו במס' ברכות דף נה ע"א, חלמא דלא אתפשר פאגרתא דלא מתקריא חלום שלא נפתר דומה לאגרת שלא נקראה, מה פירוש הדבר אי בגין דאתקיים ואיהו לא ידע אם הכונה שמתקיים החלום רק האדם לא יודע מזה לפי שלא נפתר החלום, והוא דומה לאגרת ששולח אדם לחברו להודיעו כי פלוני יבא לביתו או איזה ענין אחר בין טוב בין רע, ואם לא יקראנה לא ידע מה שכתוב בה לעולם, אמנם אותו ענין שרצה להודיעו נתקיים במלואו, או דלא אתקיים פלל או שלא יתקיים החלום כלל כי כל החלומות הולכים אחר פתרון הפה, ולפי שלא נפתר החלום נתבטל לגמרי, והוא דומה למי ששלח כתב אזהרה לחברו לומר עשה סחורה פלונית ותצליח וכדומה שאם לא פתח הכתב ולא קראו לא ידע מזה ולא יתקיים מאמר הכתב, אמר ליה השיבו רבי שמעון, אתקיים ולא אתיידע החלום יתקיים רק לא יודע לאותו האדם שנתקיים, דהא ההוא חלמא חילא תליא עליה כי אלו החלומות המגלים עתידות לאדם כח עליון תלוי עליהם שמודיע לאדם מה שעתיד לבוא עליו, אם כן מוכרח להתקיים כי הוא גזרת עליון, ואיהו לא אתיידע אלא שהוא לא ידע מזה קודם שיקרה, ולא ידיע וגם לא יתודע לו אחר היותו אי אתקיים אי לא אתקיים אם נתקיים או לא נתקיים, לפי שלא נפתר החלום. (רמ"ק וסרמ"ו וכ"פ)

ומוסיף ר"ש ואמר ולית לך מלה בעלמא דעד לא ייתי לעלמא דלאו איהי תליא בחלמא ואין לך דבר בעולם שעד שלא בא לעולם שאינו תלוי בחלום, כי שר החלום מודיע לבני אדם את אשר יבוא לעולם כל אחד כפי הכנתו, או על ידא דכרוזא או על ידי כרוז שמכריזים למעלה, ושומעים אותו החכמים הראויים לכן, דהא אתמר כי למדנו, דכל מלה ומלה עד לא ייתי לעלמא מכרזי עליה ברקיעא שכל דבר ודבר עד שלא בא לעולם מכריזים עליו ברקיע, ומתמן אתפשט בעלמא ומשם מתפשטת הידיעה בעולם, ואתיהיב על ידא דכרוזא והוא ניתן לשמוע ולדעת ע"י כרוז, וכלא וכן כל דבר מכריזים ומגלים מלמעלה טרם שיבא, בגין דכתיב פי לא יעשה אדנ"י אלהי"ם דבר פי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים, ומפרש בזמנא דנביאים אשתפחו בעלמא בזמן שנביאים היו נמצאים בעולם נתגלה הדבר ע"י הנביאים, ואי לאו אף על גב דנבואה לא שריא ואם לאו אעפ"י שאין הנבואה שורה בעולם, חפימי עדיפי מנביאים יש חכמים שהם חשובים מהנביאים שחכמתם עומדת להם להתבודד ולשמוע הכרוזים שמכריזים למעלה, ואי לא ואם גם חכמים אין, אתיהיב בחלמא ניתן הדבר לגלותו בחלום, ואי לאו ואם לא ניתן לגלותו בחלום, בצפרי שמיא משתפחי מלה אז בצפרי השמים נמצא ונתגלה הדבר, דהיינו בתנועת העורבים בהלוכם או בצפצופם, והא אוקמוה וכבר פירושוהו חז"ל במדרשים.

(דף קפג ע"ב, ובביאורינו כרך ד עמ' מט-נ)

השכינה היתה בעצת האחים ובהסכמתה מכרו את יוסף

וַיֵּלְכוּ אֶחָיו לְרַעוֹת אֶת צֶאֱן אֲבֵיהֶם בְּשָׂכָם, רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, לְרַעוֹת צֶאֱן אֲבֵיהֶם מִבְּעֵי לֵיה, מֵאֵי אִ"ת נִקּוּד מְלַעֲיֵלָא, לְאַסְגָּאָה עֲמַהוֹן שְׁכִינְתָא דְאִיהִי עֲמַהוֹן שְׂרִיָא, בְּגִין דְּאִינוֹן הוּוּ עֲשָׂרָה, דְּהָא יוֹסֵף לֹא הוּוּ עֲמַהוֹן, וּבְנִימִין אִיהוּ זְעִיר בְּבֵיתָא, וּבְגִין כֶּף אִינוֹן הוּוּ עֲשָׂרָה, וְכֹד אֲזָלוּ הוּוּ שְׁכִינְתָא בִּינֵיהוּ, וְעַל דָּא נִקּוּד מְלַעֲיֵלָא.

וּבְגִין כֶּף בְּזַמְנָא דְזַבִּינוּ לֵיה לְיוֹסֵף, אֲשַׁתְּפוּ כְּלָהוּ בְּהַדִּי שְׁכִינְתָא, וְאֲשַׁתִּפוּ לָהּ בְּהַדִּיָּהוּ כֹד עֲבִידוּ אוֹמָאָה, וְעַד דְּאֲתַגְלִיָא מְלָה דְיוֹסֵף, לֹא שְׂרִיָא שְׁכִינְתָא עֲלֵיהּ דִּיעֲקֹב, וְאִי תִימָא דְשְׁכִינְתָא לֹא אֲשַׁתְּפַחַת עֲמַהוֹן, תָּא חֲזִי דְכְּתִיב (תהלים קכב ד) שְׁשָׁם עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבָטֵי י"ה עַדוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְהוֹדוֹת לְשֵׁם יְהו"ה, כְּלָהוּ צְדִיקֵי וְחַסִּידֵי, קִיּוּמָא דְכָל עֲלָמָא, קִיּוּמָא אִינוֹן לְעֵילָא וְתָתָא.

מתוק מדבש

השכינה היתה בעצת האחים ובהסכמתה מכרו את יוסף

וַיֵּלְכוּ אֶחָיו לְרַעוֹת אֶת צֶאֱן אֲבֵיהֶם בְּשָׂכָם, רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, לְרַעוֹת צֶאֱן אֲבֵיהֶם מִבְּעֵי לֵיה בְּלִי מֵלֵת אֵת מֵאֵי אִ"ת נִקּוּד מְלַעֲיֵלָא מַה הוֹסִיפָה הַתּוֹרָה בְּמֵלֵת אֵת, וְמַה טַעַם נִקּוּד מְלַעֲיֵלָא, וּמִתְרַץ לְאַסְגָּאָה עֲמַהוֹן שְׁכִינְתָא מֵלֵת אֵת בְּאֵה לְרַבּוֹת עֲמַהּ הַשְׁכִּינָה הַנִּקְרָאת אִ"ת, דְּאִיהִי עֲמַהוֹן שְׂרִיָא שְׂהִיא שְׂרַתָה עֲמַהּ וְהִיתָה בְּעֲצַתָם כְּדִי לְסַכֵּב אֵת יִרְדַּתָם לְמַצְרַיִם, בְּגִין דְּאִינוֹן הוּוּ עֲשָׂרָה לְפִי שְׂהֵם הִיוּ עֲשָׂרָה, וּבְכָל מְקוֹם שִׁישׁ עֲשָׂרָה הַשְׁכִּינָה שׁוֹרָה עֲמַהּ, דְּהָא יוֹסֵף לֹא הוּוּ עֲמַהוֹן וּבְנִימִין אִיהוּ זְעִיר בְּבֵיתָא וּבְגִין כֶּף אִינוֹן הוּוּ עֲשָׂרָה כִּי יוֹסֵף לֹא הִיהָ עֲמַהּ וּבְנִימִין שְׂהוּא הַקְטָן הִיהָ עַדִּין בְּבֵית אַבְיוֹ לְכֹן הֵם הִיוּ רַק עֲשָׂרָה אַחִים, וְכֹד אֲזָלוּ הוּוּ שְׁכִינְתָא בִּינֵיהוּ וְכַשֵּׁהלְכוּ לְרַעוֹת צֶאֱן אֲבֵיהֶם הִיתָה הַשְׁכִּינָה שׁוֹרָה בִּינֵיהֶם, וְעַל דָּא נִקּוּד מְלַעֲיֵלָא וְעַל כֹּן יֵשׁ נִקּוּדָה עַל מֵלֵת אֵת שְׂהִיא כְּעִין אוֹת י' לְהוֹרוֹת עַל שְׂהִיו עֲשָׂרָה שְׂרַתָה הַשְׁכִּינָה עֲמַהּ.

וּבְגִין כֶּף בְּזַמְנָא דְזַבִּינוּ לֵיה לְיוֹסֵף אֲשַׁתְּפוּ כְּלָהוּ בְּהַדִּי שְׁכִינְתָא וּבְשִׁבִיל זֶה בְּשַׁעָה שְׂמַכְרוּ אֵת יוֹסֵף נִשְׁתַּתְּפוּ כּוֹלָם עִם הַשְׁכִּינָה, ר"ל כִּי בְּהַסְכַּמְתָּהּ מְכַרוּהוּ כְּדִי שְׂתַתְּגַלְגַל יִרְדַּת יִשְׂרָאֵל לְמַצְרַיִם, וְאֲשַׁתִּפוּ לָהּ בְּהַדִּיָּהוּ כֹד עֲבִידוּ אוֹמָאָה וְשַׁתְּפוּ אוֹתָהּ עֲמַהּ בְּעַת שְׂעִשׂוּ אֵת הַשְׁבוּעָה, כְּנוּדַע שְׂנִשְׁבַּעוּ וְהַחְרִימוּ שְׂלֹא לְגַלוֹת מַעֲשֵׂה

מְכִירַת יוֹסֵף לְשׁוּם אָדָם בְּעוֹלָם, וְעַד דְּאֲתַגְלִיָא מְלָה דְיוֹסֵף לֹא שְׂרִיָא שְׁכִינְתָא עֲלֵיהּ דִּיעֲקֹב וְעַד שְׂנַתְּגַלָּה מַעֲשֵׂה יוֹסֵף לֹא שְׂרַתָה הַשְׁכִּינָה עַל יַעֲקֹב, הִרִי שְׂכָל מַה שְׂעִשׂוּ הִיהָ בְּהַסְכַּמְתָּהּ הַשְׁכִּינָה. וְאִי תִימָא דְשְׁכִינְתָא לֹא אֲשַׁתְּפַחַת עֲמַהוֹן וְאִם תִּאמַר שְׂהַשְׁכִּינָה לֹא הִיתָה נִמְצָאת עֲמַהּ, כִּי אִינָה מִשְׁתַּתְּפַת בְּעוֹשֵׂי עוֹלָה כְּמִכִּירְתוֹ שֶׁל יוֹסֵף, וְאִם תָּא חֲזִי דְכְּתִיב שְׁשָׁם עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבָטֵי י"ה עַדוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְהוֹדוֹת לְשֵׁם יְהו"ה פְּסוּק זֶה מוֹדִיעַ צְדַקְתָם וְחַסִּידוֹתָם כִּי כְּלָהוּ צְדִיקֵי וְחַסִּידֵי כּוֹלָם הִיוּ צְדִיקִים וְחַסִּידִים, קִיּוּמָא דְכָל עֲלָמָא וְהֵם הַקִּיּוּם שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וְעוֹד קִיּוּמָא אִינוֹן לְעֵילָא וְתָתָא הֵם הַמְקִיִּימִים עֲלִינוּנִים וְתַחְתּוֹנִים, אִם כֹּן אֵין סַפֵּק שְׂהַשְׁכִּינָה שְׂרַתָה עֲמַהּ, וְכָל עֲנִין שֶׁל מְכִירַת יוֹסֵף הִיתָה גּוֹרַת מַלְכוּת שֶׁל עוֹלָם כְּדִי לְהוֹרִיד יַעֲקֹב וּבְנָיו לְמַצְרַיִם, כִּי שֵׁם נִתְּקַנוּ כָּלֵל יִשְׂרָאֵל לְהִיְוֹתָם מוֹכְנִים בְּצַאתָם מִשֵּׁם לְקַבֵּל אֵת הַתּוֹרָה שְׂזַהוּ תְּכִלִּית כָּל בְּרִיאַת הָעוֹלָם. (הַרְמ"וֹ וּמְפַרְשֵׁים)

אִי נְמִי, מַה שְׂעִשׂוּ הַשְׁבָּטִים עִם הִיְוֹת שְׂנַחֲשַׁב לְהֵם לְעוֹן, אֲבָל כּוֹנְתָם הִיתָה לְשֵׁם שָׁמַיִם וּגְדוּלָה עֲבִירָה לְשִׁמָּה, כִּי חֲשַׁשׁוּ שְׂעִי דְבַתּוֹ הִרְעָה שֶׁל יוֹסֵף יִתְרַחֵק מִדַּעַת אֲבֵיהֶם וּיְפַסְלוּ מִלְּהִיְוֹת נַחֲשָׁבִים לְזוּרַע יַעֲקֹב, כְּדוֹךְ שְׂנַתְּרַחֵק יִשְׁמַעְעָל מִלֵּב אֲבָרָהֶם אוֹ עִשׂוּ מִלֵּב יַצְחָק, וְנִמְצָא יַעֲקֹב מִרְחִיק אֵת בְּנָיו מִן הַקְּדוּשָׁה וְנוֹתֵן דַּעַתוֹ עַל יוֹסֵף, וּיְבִרְכֵהוּ בְּבִרְכַת אֲבָרָהֶם וּבְרַכַת הָאָרֶץ, וְכוֹלָם נִדְחִים מִחֶלֶק הַקְּדוּשָׁה ח"ו, וְדַבֵּר זֶה הוּוּ שְׂקוּל כָּלֵל הַמְצִיאוֹת כּוֹלוּ, וְלַכֵּךְ דְּנוּ בִּינֵיהֶם שְׂמוּטָב שִׁידְחָה אֶחָד מִפְּנֵי אֶחָד עֲשֵׂר. (דָּף קַפֵּג ע"ב, וּבְכִיאוּרֵינוּ כְּרִךְ ד' עַמ' נ-נב)

יעקב ידע צדקת השבטים והמכירה היתה ברצון השי"ת

וַיִּמְצְאוּ אִישׁ וְהָנָה תַּעֲה בַשָּׂדֶה וַיִּשְׁאַלְהוּ הָאִישׁ לֵאמֹר מַה תִּבְקֹשׁ, (דף קפד ע"א) מַה פְּתִיב לְעֵילָא, וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל יוֹסֵף הֲלוֹא אַחִיךָ רַעִים בְּשַׁכְּם לָכֵה וְאַשְׁלַחְךָ אֵלֵיהֶם, וְכִי יַעֲקֹב שָׁלִימָא דִּהְוָה רַחִים לִיה לְיוֹסֵף מִכָּל בְּנוֹי, וְהָוָה יָדַע דְּכָל אַחֵוּי הָוּוּ שְׁנָאִין לִיה, אַמְאִי שְׁדַר לִיה לְגַבְיִיהוּ, אֶלָּא אִיהוּ לָא חֲשִׂיד עַלְיִיהוּ, דִּהְוָה יָדַע דְּכָלְהוּ הָוּוּ זַפְאִין, וְלָא חֲשִׂיד לֹזֵן, אֶלָּא גָרִים קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כָּל דָּא, בְּגִין לְקִימָא גְזָרָה דְגָזַר בֵּין הַבְּתָרִים.

אַשְׁפַּחְנָא בְּסַפְרֵי קְדָמָאִי, דְּבַעְיִין אֶלְיִן בְּנֵי יַעֲקֹב לְשִׁלְטָאָה עֲלוּי עַד לָא יַחֲוֹת לְמַצְרַיִם, דְּאִילוּ הוּא יַחֲוֹת לְמַצְרַיִם וְאִינוֹן לָא שְׁלֹטוּ בֵּיה בְּקַדְמִיתָא, יְכָלִי מַצְרָאִי לְשִׁלְטָאָה לְעֲלָמִין עַלְיִיהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְאַתְקִימָא בֵּיה בְּיוֹסֵף דְּאִזְדַּבְּן לְעַבְדָּא וְאִינוֹן שְׁלֹטוּ עֲלוּי, וְאַף עַל גַּב דְּיוֹסֵף הָוָה מְלָכָא לְבַתַּר, וּמַצְרָאִי הָוּוּ עַבְדִּין לִיה, אַשְׁתַּפְּחוּ יִשְׂרָאֵל דְּשִׁלְטוּ עַל כָּלְהוּ.

מתוק מדבש

יעקב ידע צדקת השבטים והמכירה היתה ברצון השי"ת

וַיִּמְצְאוּ אִישׁ וְהָנָה תַּעֲה בַשָּׂדֶה וַיִּשְׁאַלְהוּ הָאִישׁ לֵאמֹר מַה תִּבְקֹשׁ כְּדִי לְפָרֵשׁ פְּסוּק זֶה הַקְּדִים וְאִמְר. (דף קפד ע"א) מַה פְּתִיב לְעֵילָא מַה כְּתוּב לְפָנֵי פְּסוּק זֶה וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל יוֹסֵף הֲלוֹא אַחִיךָ רַעִים בְּשַׁכְּם לָכֵה וְאַשְׁלַחְךָ אֵלֵיהֶם, וּמַקְשָׁה וְכִי יַעֲקֹב שָׁלִימָא דִּהְוָה רַחִים לִיה לְיוֹסֵף מִכָּל בְּנוֹי, וְהָוָה יָדַע דְּכָל אַחֵוּי הָוּוּ שְׁנָאִין לִיה וִידַע שְׁכַל אַחֵוּי שׁוֹנְאִים אוֹתוֹ, אַמְאִי שְׁדַר לִיה לְגַבְיִיהוּ לְמַה שְׁלַח אוֹתוֹ אֵלֵיהֶם, וּמַתְרַץ אֶלָּא אִיהוּ לָא חֲשִׂיד עַלְיִיהוּ אֵלָּא הוּא לָא חֲשַׁד אוֹתָם, דִּהְוָה יָדַע דְּכָלְהוּ הָוּוּ זַפְאִין וְלָא חֲשִׂיד לֹזֵן כִּי הִיָּה יוֹדַע שְׁכוֹלָם הֵם צְדִיקִים וְלָא חֲשַׁד אוֹתָם שִׁיעֲשׂוּ לוֹ רַע, וְאִפִּילוּ שֶׁהִיתָה לָהֶם שְׁנָאָה עֲמוֹ, עַכ"ו צְדָקָתָם וְחִסְדוֹתָם תַּעֲכַב אוֹתָם מְלַעֲשׂוֹת לוֹ אִיזָה רַע, אֶלָּא גָרִים קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כָּל דָּא בְּגִין לְקִימָא גְזָרָה דְגָזַר בֵּין הַבְּתָרִים אֵלָּא הַקְּב"ה גָּרַם כֹּל זֶה כְּדִי לְקִימָא הַגְּזִירָה שְׁגֹזַר בֵּין הַבְּתָרִים, שֶׁאִמְר הַקְּב"ה לְאַבְרָהָם (נְרָאִשִׁית טו יג), יוֹדַע תְּדַע כִּי גַר יִהְיֶה זֶרַעְךָ בְּאַרְץ לֹא לָהֶם וְגו', נִמְצָא שֶׁהִיוּ מוֹכְרִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם וְלֹא עָשׂוּ הַדְּבַר בְּרַשָּׁע, וְהַטַּעַם שֶׁהַמְּכִירָה הִיתָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת עַל יָדָם, כִּי הִלָּא הִיָּה יוֹכֵל לְהִיּוֹת שֶׁהִישַׁמְעָאֵלִים יִגְנְבוּ אֶת יוֹסֵף וַיִּמְכְּרוּהוּ לְמַצְרַיִם וַיִּדְּ אַחֵוּי אֵל תְּהִי בּוֹ מֵאַחַר שֶׁהִיוּ צְדִיקִים גְּמוּרִים, אִמְנָם הִיָּה מוֹכְרָח שֶׁתְּהִיָּה הַמְּכִירָה דִּיקָא עַל יְדֵי הַשְּׁבֻטִים כְּדִי שֶׁהֵם יִשְׁלְטוּ עַל יוֹסֵף בְּתַחֲלִילָה טְרַם שִׁירַד לְמַצְרַיִם כְּדִמְפָּרֵשׁ וְאִזְל.

אַשְׁפַּחְנָא בְּסַפְרֵי קְדָמָאִי מְצִינוּ בְּסַפְרִים שֶׁל הַרְאִשׁוֹנִים, דְּבַעְיִין אֶלְיִן בְּנֵי יַעֲקֹב לְשִׁלְטָאָה עֲלוּי עַד לָא יַחֲוֹת לְמַצְרַיִם שֶׁהִיוּ צְרִיכִים בְּנֵי יַעֲקֹב לְשִׁלְטוֹת עַל יוֹסֵף עַד שֶׁלֹּא יִרְד לְמַצְרַיִם, דְּאִילוּ הוּא יַחֲוֹת לְמַצְרַיִם וְאִינוֹן לָא שְׁלֹטוּ בֵּיה בְּקַדְמִיתָא שֶׁאִילוּ יוֹסֵף יִרְד לְמַצְרַיִם וְהַשְּׁבֻטִים לֹא הִיוּ שׁוֹלְטִים עֲלוּי בְּתַחֲלִילָה, יְכָלִי מַצְרָאִי לְשִׁלְטָאָה לְעֲלָמִין עַלְיִיהוּ דִּישְׂרָאֵל הִיוּ יוֹכֵלִים הַמַּצְרַיִם לְשִׁלְטוֹת עַל יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁלֹּא הִיוּ יוֹכֵלִים לְעוֹלָם לְצַאת מִתַּחַת יָדָם, לְכֵן וְאַתְקִימָא בֵּיה בְּיוֹסֵף דְּאִזְדַּבְּן לְעַבְדָּא וְאִינוֹן שְׁלֹטוּ עֲלוּי וְנִתְקִיִּים בְּיוֹסֵף שֶׁנִּמְכַר לְעַבְדוֹ עַל יְדֵי אַחֵוּי שֶׁהֵם נַעֲשׂוּ אֲדוּנָיו לְשִׁלְטוֹת עֲלוּי לְמַכְרוֹ כְּאֲדוּן הַמוֹכֵר אֶת עַבְדּוֹ, וְאַף עַל גַּב דְּיוֹסֵף הָוָה מְלָכָא לְבַתַּר וּמַצְרָאִי הָוּוּ עַבְדִּין לִיה וְאִעֲפ"י שִׁיוֹסֵף הִיָּה אַח"כ לְמֶלֶךְ עַל מַצְרַיִם וְהַמַּצְרַיִם הִיוּ לוֹ לְעַבְדִּים, אֲבָל מֵאַחַר שֶׁבְּתַחֲלִילָה שְׁלֹטוֹ עֲלוּי הַשְּׁבֻטִים אַשְׁתַּפְּחוּ יִשְׂרָאֵל דְּשִׁלְטוּ עַל כָּלְהוּ נִמְצָא שֶׁשְׁלֹטוֹ בְּתַחֲלִילָה עַל יוֹסֵף שֶׁנִּחְשַׁב לְעַבְדוֹ שֶׁלָּהֶם, מְכַל שֶׁכֵּן שְׁשִׁלְטוֹ גַּם עַל הַמַּצְרַיִם שֶׁהִיוּ עַבְדִּים לְיוֹסֵף, נִמְצָא שֶׁהַמַּצְרַיִם הֵם עַבְדֵי יִשְׂרָאֵל כִּי מַה שֶׁקָּנָה עַבְד שֶׁהוּא יוֹסֵף קָנָה רַבּוֹ דִּהֵינּוּ הַשְּׁבֻטִים, וְהִגַּם שֶׁאַח"כ נִפְלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמַּעֲלָתָם וְנַעֲשׂוּ עַבְדִּים לְמַצְרַיִם, אֲבָל לֹא לְנִצָּח יִמְלֹךְ עַבְד עַל אֲדוּנָיו, וְלִבְסוּף יַחֲזוֹר הַדְּבַר לְיוֹשְׁנוּ וַיַּחֲזוֹר הָאֲדוּן לְמַעֲלָתוֹ וְהַעֲבַד לְעַבְדוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁהִיָּה בְּצִאת יִשְׂרָאֵל מִמַּצְרַיִם.

(דף קפג ע"ב-קפד ע"א, וּבִבְיֹאֲרֵינוּ כִּרְךָ ד' ע"ב נד-נה)

הסיבה שיעקב שלח את יוסף לראות את שלום האחים

תָּא חֲזִי, וַיִּמְצְאֵהוּ אִישׁ, דָּא גְבְרִיאַל, וְאִוְקְמוּה פְּתִיב הֶכָּא וַיִּמְצְאֵהוּ אִישׁ, וּכְתִיב הָתָּם (דניאל ט כא) וְהָאִישׁ גְּבְרִיאַל אֲשֶׁר רָאִיתִי בְּחִזּוֹן בְּתַחֲלָה. וְהִנֵּה תּוֹעָה, בְּכֹלֵא תּוֹעָה, דְּאֶבְטַח עַל אַחֵי, דְּהָהּ מִתְּבַע אַחְוָה דְּלֵהוֹן וְלֹא אֲשַׁפַּח, וְתַבַּע לָהּ וְלֹא אֲשַׁפַּח, וְעַל דָּא תּוֹעָה בְּכֹלֵא, וְעַל דָּא וַיִּשְׁאַלְהוּ הָאִישׁ לְאֹמֵר מַה תְּבַקֵּשׁ, וַיֹּאמֶר אֶת אַחֵי אֲנֹכִי מִבְּקֵשׁ וְגו', וַיֹּאמֶר הָאִישׁ נִסְעוּ מִזָּה וְגו'.

מתוק מדבש

הסיבה שיעקב שלח את יוסף לראות את שלום האחים

תָּא חֲזִי וַיִּמְצְאֵהוּ אִישׁ דָּא גְבְרִיאַל, וְאִוְקְמוּה ולמדנו גזרה שוה פְּתִיב הֶכָּא וַיִּמְצְאֵהוּ אִישׁ, וּכְתִיב הָתָּם וְהָאִישׁ גְּבְרִיאַל אֲשֶׁר רָאִיתִי בְּחִזּוֹן בְּתַחֲלָה הרי שגם איש הכתוב כאן הוא גבריאל, שהוא הממונה על החלומות ובא לסבב סיבות שיתקיימו החלומות של יוסף. וְהִנֵּה תּוֹעָה פִּירוּשׁוֹ בְּכֹלֵא תּוֹעָה בכל דבר היה תועה, ר"ל שהיה תועה בשכלו דְּאֶבְטַח עַל אַחֵי שבטח על אחיו, דהיינו דְּהָהּ מִתְּבַע אַחְוָה דְּלֵהוֹן וְלֹא אֲשַׁפַּח שהיה מבקש את האחווה שלהם ולא מצא, כי לבס לא היה נכון עמו, ר"ל דכתיב ויאמר ישראל אל יוסף וגו' לך נא ראה את שלום אחיך וגו', כי חשב יעקב שעל ידי שיבא אליהם

לדרוש בשלומם עייז תסור שנאתם ממנו וישלימו עמו, וכן חשב יוסף בעצמו, אבל לא כן היה, ועוד וְתַבַּע לָהּ וְלֹא אֲשַׁפַּח שהיה מבקש מקום חניית אחיו ולא מצאם, וְעַל דָּא תּוֹעָה בְּכֹלֵא ועל כן היה תועה בכל דרכיו, וְעַל דָּא ועל כן וַיִּשְׁאַלְהוּ הָאִישׁ היינו מלאך גבריאל לְאֹמֵר מַה תְּבַקֵּשׁ כלומר התחשוב שאתה מבקש אוהבים, אינך מבקש אלא אויבים, והשיב וַיֹּאמֶר אֶת אַחֵי אֲנֹכִי מִבְּקֵשׁ וְגו' כלומר מאחר שהם לי אחים ודאי ישלימו עמי, כי האחווה גוברת על השנאה, וחזר וַיֹּאמֶר הָאִישׁ שהוא גבריאל, נִסְעוּ מִזָּה וְגו' נסעו מן האחווה שאתה אומר, אי נמי נסעו מהיות י"ב אחים כמנין ז"ה שאינם מכניסים אותך עוד בכללם אלא כמו זר אתה נחשב להם. (דף קפד ע"א, ובביאורינו כרך ד עמ' נו-נוז)

שבח דא שירתא

כתב הרמ"ק ואף כאן בעת כתיבת ספר הזוהר נעשה הכנעת וביטול החיצונים על ידי הכתיבה, כי לא לבד באמירה נתגלו הסודות שיהיו תועלת רק לפי שעה, אלא גם העלו את הסודות בכתיב שיהיה שמור לדורות, כי חיבור הזה היה בסוד הדעת וכו' שהיא ים התורה, והחיצונים נטבעים ומתכסים למטה בנוקבא דתהומא רבא, וישראל שהם הצדיקים הולכים ביבשה בתוך הים, דהיינו לעמוד על אש התורה וסודותיה, שהגבורה יעשה להם יבשה ומעמד שלא יכנסו בסודות התורה אלא במקום הראוי והגון להם, ולא יכנסו במקומות תהומות העמוקים שלא יכלו לשוט על המים. וכן בכל הדורות כשעוסקים בזוהר הקדוש מעוררים כח הנשמות וכח הצדיקים עם כח משה רבינו שהשתתפו בחיבור הזוהר, ובזה מבטלים כח החיצונים.

(אור יקר תקוני הזוהר כרך א עמ' רכב, הובא בספרנו שערי זהר שער ט' פרק ח')

פרשת וישב תשפ"א

לקבלת העלון מידי שבוע יש לשלוח אימייל בכתובת: 3022233@gmail.com

ה

הזוהר הקדוש" ע"פ "מתוק מדבש" הפירוש הנפלא שהתקבל בכל תפוצות ישראל

פורמט בים
"ובלכתך בדרך"
מהדורת ר' יוסף
צבי בערגער
[cm 16.5/11.5]

פורמט רגיל [cm 24/17]

פורמט בינוני - מהדורת ר' הערשל וועבער
[cm 17/12]

www.matokmidvash.com

02-50-222-33

מוקד הזמנות:

